

LARWA (28) *sb f*

Oba a jasne.

sg N larwa (6). ◇ A larwę (4). ◇ I larwą (4). ◇ L larwie (1). ◇ pl N larwy (6). ◇ D larw(o)m (1). ◇ A larwy (3). ◇ I larwami (1). ◇ L larwach (2); -ach (1), -äch (1) KrowObr (1:1).

Sł stp brak, Sł stp nazw os, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. Maska, zasłona wyobrażająca jakąś charakterystyczną postać ludzką lub zwierzęcą, kryjąca twarz albo całe ciało w celu przebrania; larva, persona *Mącz, Calep, Cn (20) : BierEz A4v; BartBydg 87b; Mącz 184d; Arabowie przeciw Károluśowi wielkiemu wálcząc: vbieráli konie y íami íiebie w ítráfzliwe lárwy/ kthore czynili s íkor Bázyliśzkowych/ Lwich/ y innych ktorych íie s przyrodzenia konie boiá BielSpr 44v, 44v marg; ták íię przeítráfżę y ítrwożę/ iako dzieícię gdy mu lárwę ízpetną y twarz íprofną vkażá. SkarŻyw 335; Personatus, Qui personis, hoc est larvis indutus est – Maízkarnik, wícarwę [!] vbrani. Calep 791a.*

W porównaniu (1): Radby był Polipufem; ktory/ íako w lárwy/ Odmienia íię w przygodzie w rozmáite bárwy. KlonWor 2.

Szereg: »larwa, (abo) maskara« [szyk 3:2] (5): ktorzy Tragedie abo Comedie íprawuiá i cudzá perfonę pod larwą abo maízkará na íię biorá MurzHist Q3v; Mącz 184d, 293b; Calep 583a, 790b.

Przen (7) :

a) Obłuda, udawanie; blaga, pozór, zewnętrzne oznaki (3) : *Cóíż to za ízalenítwo twoié? co za zmyflanié? [...] powiedáíż żeć Bóg odiał wiarę i moc ku nadziéj/ Cóíż íobie wymyíláíż? Długofz tak nami wtyi larwie bláíznic bédziéíż? MurzHist Q3v; [Antykryst] prawdę wízyítkę przemienił/ lárwę z wierzchu zoítauíł. ArtKanc K9v.*

larwa czego (1): DAlekoć tym to tzaíem ten zacny Dom íłynie/ [...] LARwą márná íie brzydzáć/ kła^mítwá y pochlebítwa WierKróc Av.

b) O materialnych przedmiotach (zwłaszcza strojach), związanych z obrzędkiem Kościoła rzymskokatolickiego (z pozycji innowierczej) (4) : *ktory was z wierzchu nácechowál tymi máííkárámi/ áby wízelki wierny was poznał potych lárwach íż nieieíteście Bífkupi prawdziwi/ od Bogá poíłáni/ tylko prawdziwych Bífkupow náímiwce/ y máííkárnicy. KrowObr 129v.*

Szereg: »maskara i larwa« (3): Potych tedy wáízych máííkárách y lárwách ínádnie was koídy tżłowiek wierny [...] poznać moze/ áby íie was wíarował/ íako náímiwcow y nieprzyiaíioł Pána Iezu Kryíta KrowObr 107, 130, 132.

2. Zjawa, widmo, duch; empusa, lemures (pl) Mącz [larvae – nocne obłudy Calep] (7) : *GrzegRożn O2; Lemures, Stráfzidlá/ á lárwy álbo obłudy nocne. Mącz 188c, 103c; SkarŻyw 471.*

larwa czego (1): Ták íe były one lárwy złych Aniołow y czártow przeítráfzyły/ [...] ííż ledwe byli wízyífcy żywi. SkarŻyw 480.

W porównaniu (1): Potym wííytcy zmártwych wítańá/ zli z niedoítatki íweé natury/ íj dlá niemocy duííńé/ iako larwy będą grubij. OpecŻyw 190v.

Szereg: »larwa i mara« (1): Perfonę lepak Bogá Oycá/ zowiá zmyíloná/ Czárnoksíeífká/ lárwą/ y márá níkcżemną y Diabelífká. PowodPr 33.

3. *Kukła do straszenia dzieci (1)*: Maniae, sive maniolae, Szkaráde Máfzkáry któremi dźieci ftráfzają/
Lárwy/ Stráfzidlá. *Mącz* 207d.

Synonimy: 1. *maszkara*; 2. *duch, mara, obłuda, straszydło*.

ZZie